

Informatiemoment alternatievenonderzoeksnota Complex Project Kluisbos

18 juni 2019

Verwelkoming

Jan Vincke

Programma

- 19.05 Inleiding (Lode Dekimpe, schepen ruimtelijke ordening en milieu, Kluisbergen)
- 19.15 Alternatievenonderzoeksnota: wat en waarom? (Koen Couderé, KENTER)
- 19.25 Presentatie alternatieven (Frédéric Rasier, Maatontwerpers)
- 19.45 Toelichting onderzoeksaanpak (Koen Couderé, KENTER)
- 19.55 Verdere aanpak binnen de procedure complexe projecten (Veerle Janssens, procesverantwoordelijke, gebiedswerking Departement Omgeving)
- 20.05 Vragenrond en introductie deel 2
- 20.30 Start deel 2 – informatiecafe
- 21.30 Afsluiting

Inleiding

Lode Dekimpe, schepen ruimtelijke ordening en milieu
gemeente Kluisbergen

Pro Memorie – Waarom zijn we hier vandaag?

- **Wat zijn de vragen waar we een oplossing voor willen vinden**
 - Hoe gaan we om met bestaande bewoning op lange termijn?
 - Bestaat er nog kans dat er toch in het bos gebouwd mag worden of niet?
 - Zijn de mogelijkheden verschillend in verschillende delen van het gebied?
 - Onder welke voorwaarde mag er eventueel gebouwd worden?
 - Welke oplossingen zijn er als er niet gebouwd mag worden?
- **Waar zijn we vandaag in schema (en waarom duurt het allemaal zo lang?)**
 - Aftrap gegeven in mei 2017 met een infovergadering
 - Wat is er gedaan sinds laatste infomoment?
 - Aanstellen studiebureau
 - Online bevraging, interviews en workshop met eigenaars en gebruikers
 - Eerste onderzoeken
- **Wat ligt er vandaag op tafel = alternatieven onderzoeksnota**
 - Geen antwoord op de vragen, wel een voorstel van wat we gaan onderzoeken, en hoe

Toelichting bij de alternatievenonderzoeksnota

Koen Couderé, KENTER

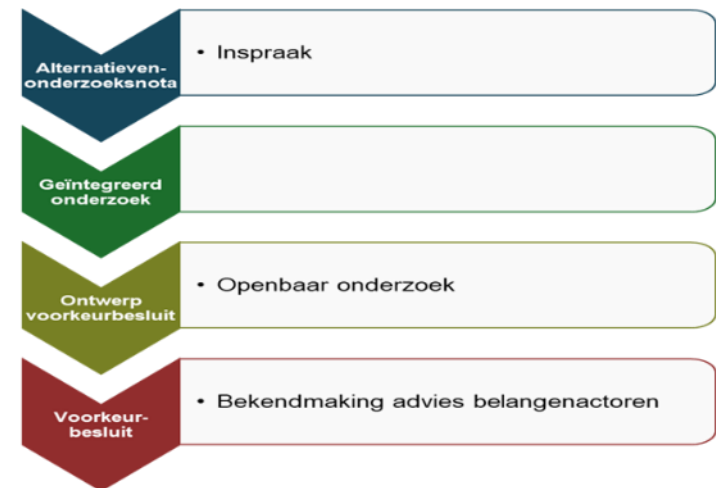

Doelstelling van de onderzoeksfase van het complex project

- Verkennen en uitwerken van *(redelijke) alternatieve oplossingen* voor een complexe maatschappelijke vraag
- *Vergelijken van de alternatieven* op basis van een geïntegreerd onderzoek, om te komen tot een *voorkeursbesluit*

Vier fasen

- Verkenningsfase
- Onderzoeksfase
- Uitwerkingsfase
- Uitvoeringsfase

Fasen in het onderzoek

Fase 1

Informatieverzameling - analyse

Uitwerken van (strategische) alternatieven

Opmaak van alternatievenonderzoeksnota (AON)

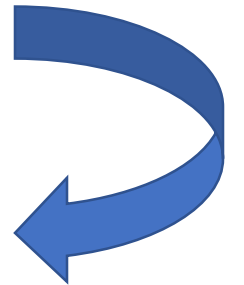
Publieke raadpleging en adviesvraag met betrekking tot de AON

Fase 2

Geïntegreerd onderzoek (in interactie met ontwerpend onderzoek)

Fase 3

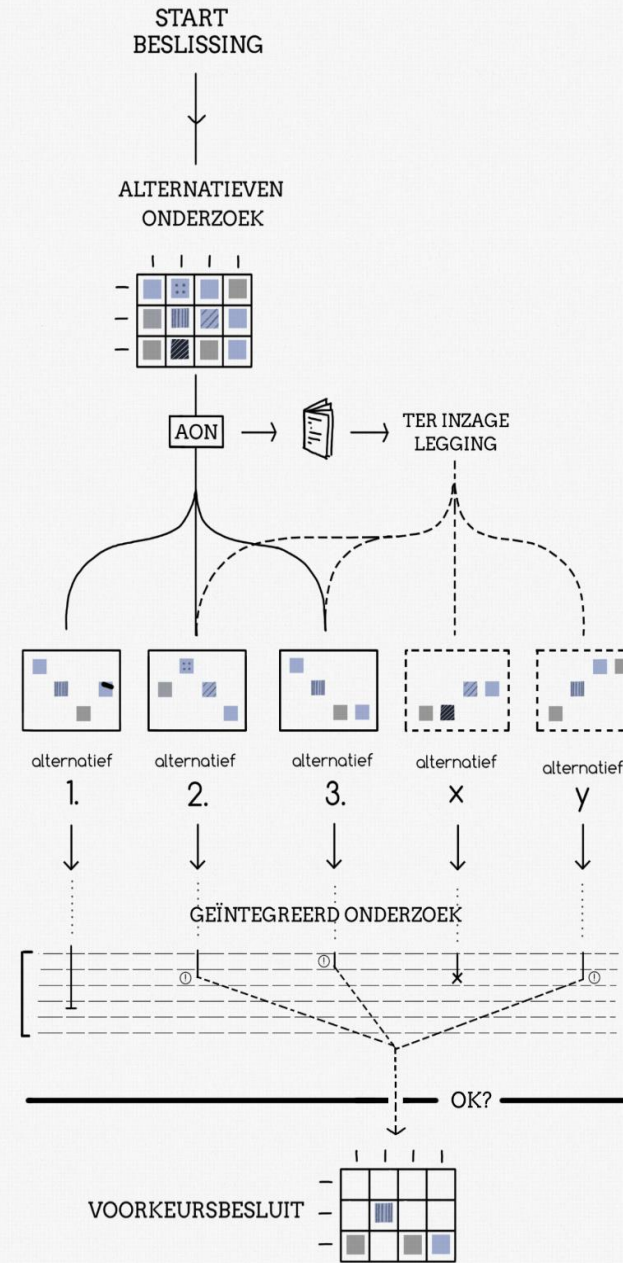
Input aanleveren voor het voorkeursalternatief

Alternatievenonderzoeksnota: “wat” en “hoe”

- Geen onderzoeksresultaten, wel een voorstel van wat we gaan onderzoeken, en hoe we dat gaan doen
- Weergave van:
 - *“de doelstellingen en de geografische werkingssfeer van het geplande project;*
 - *de op strategisch niveau redelijkerwijs te onderzoeken alternatieven;*
 - *de wijze waarop de effecten van de redelijke alternatieven zullen worden onderzocht en beoordeeld in het licht van het te nemen voorkeursbesluit: welke effecten, welke beoordelingscriteria, welke methodes, ...”*
- Wordt voorgelegd voor publieke inspraak en advies
- Vandaag: Luisteren naar jullie vragen, voorstellen en bekommernissen met betrekking tot de manier waarop het onderzoek wordt aangepakt.

Plaats van de AON in de voortschrijdende ontwikkeling van de alternatieven

Presentatie alternatieven

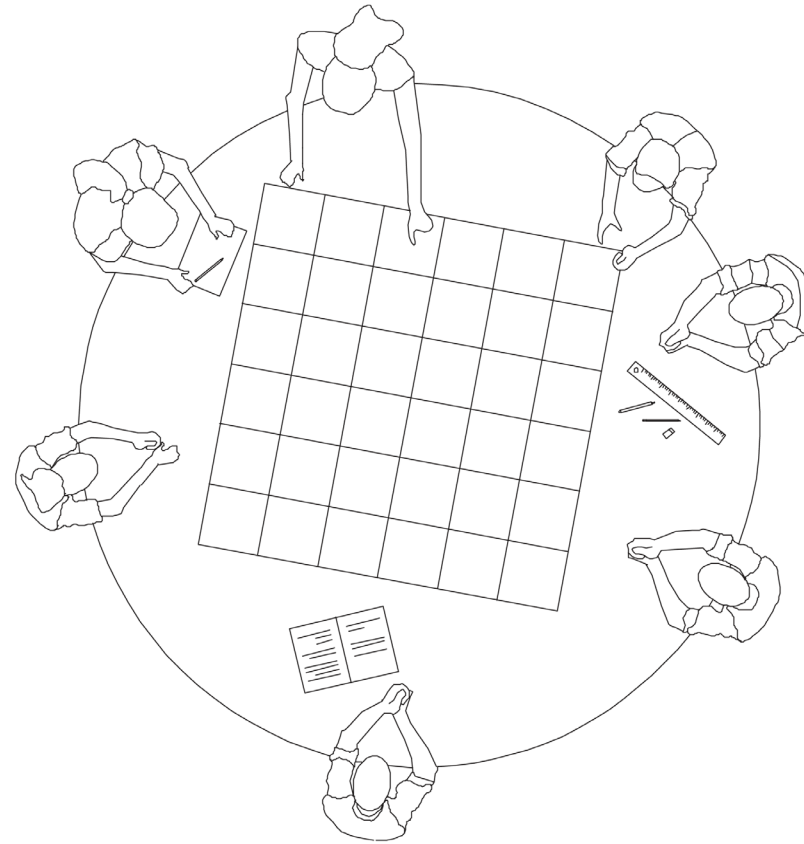
Frédéric Rasier, Maatontwerpers

De alternatieven

- Frédéric Rasier, Maat-ontwerpers -

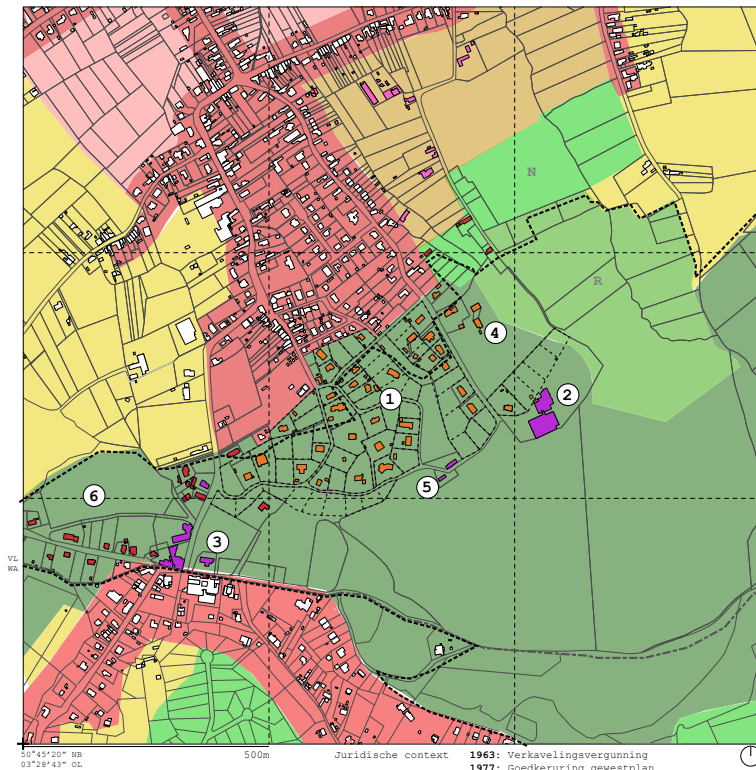

Even Kennis Maken

- voor mocht dat nog niet gebeurd zijn -

Het KLuisbos is een bijzonder stukje natuur !

Legende

gewestplan

- woongebied
- woonuitbreidingsgebied
- bosgebied
- N natuurgebied
- R natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
- gebied voor dag- en verblijfsrecreatie
- agrarisch gebied
- zonevreemde woningen in ruimtelijk kwetsbaar gebied
- zonevreemde voorzieningen in ruimtelijk kwetsbaar gebied
- woningen in een zonevreemde verkaveling in ruimtelijk kwetsbaar gebied
- zonevreemde bebouwing in gebied voor dag- en verblijfsrecreatie

achtergrondinfo

- verkaveling (1963)
- gewestgrens
- afbakening SBZ
- ① zonevreemde verkaveling
- ② recreatieoord
- ③ horeca
- ④ villa Vogelsanck
- ⑤ boswachtershuisje
- ⑥ bebouwing

- A. Verkavelingsvergunning 1977 (72 loten)
2/3e kreeg een bouwvergunning voor 1977
- B. Gewestplan = Bosgebied
- C. Speciale beschermingszone (SBZ) sinds 2002
& Zone gelegen in habitatrictlijngebied
(-> er kunnen geen vergunningen meer worden afgeleverd)
(-> eigenaars en gemeente vragen rechtszekerheid)
- D. Andere vergunde constructies zijn zonevreemd
(zoals: zwembad, sporthal, horeca, ...)
(-> hoe hiermee omgaan in de toekomst ?)
- E. Recreatiedruk
(-> hoe hiermee omgaan in de toekomst ?)

1. Zonevreemde verkaveling
2. Recreatieoord
3. horeca
4. Villa Vogelsanck
5. Boswachtershuisje
6. Bebouwing

Aanleiding tot het Project

- juridische context -

site

(1,5x1,5 km)

Kluisbos

Omgeving

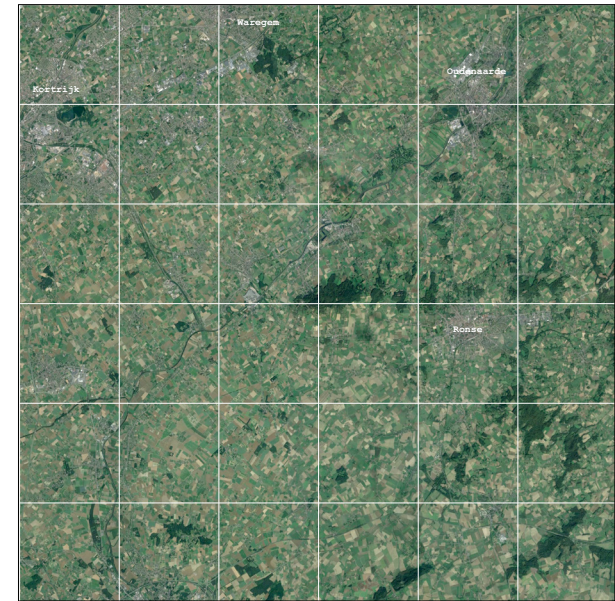
(5x5 km)

Berchem - Amougies
Ruien - Kwaremont
(Orroir - Russeignies)

Regio

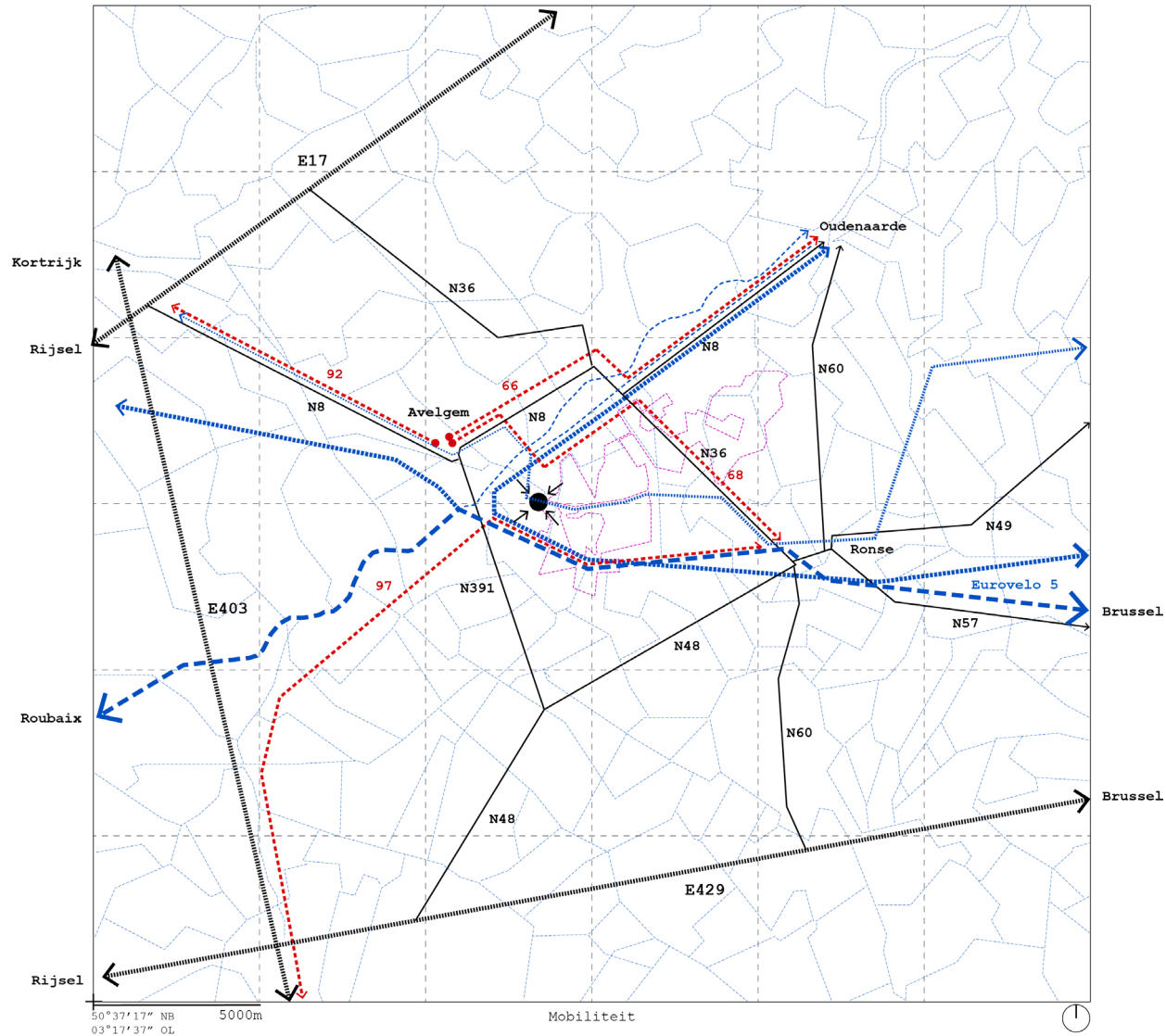
(30x30 km)

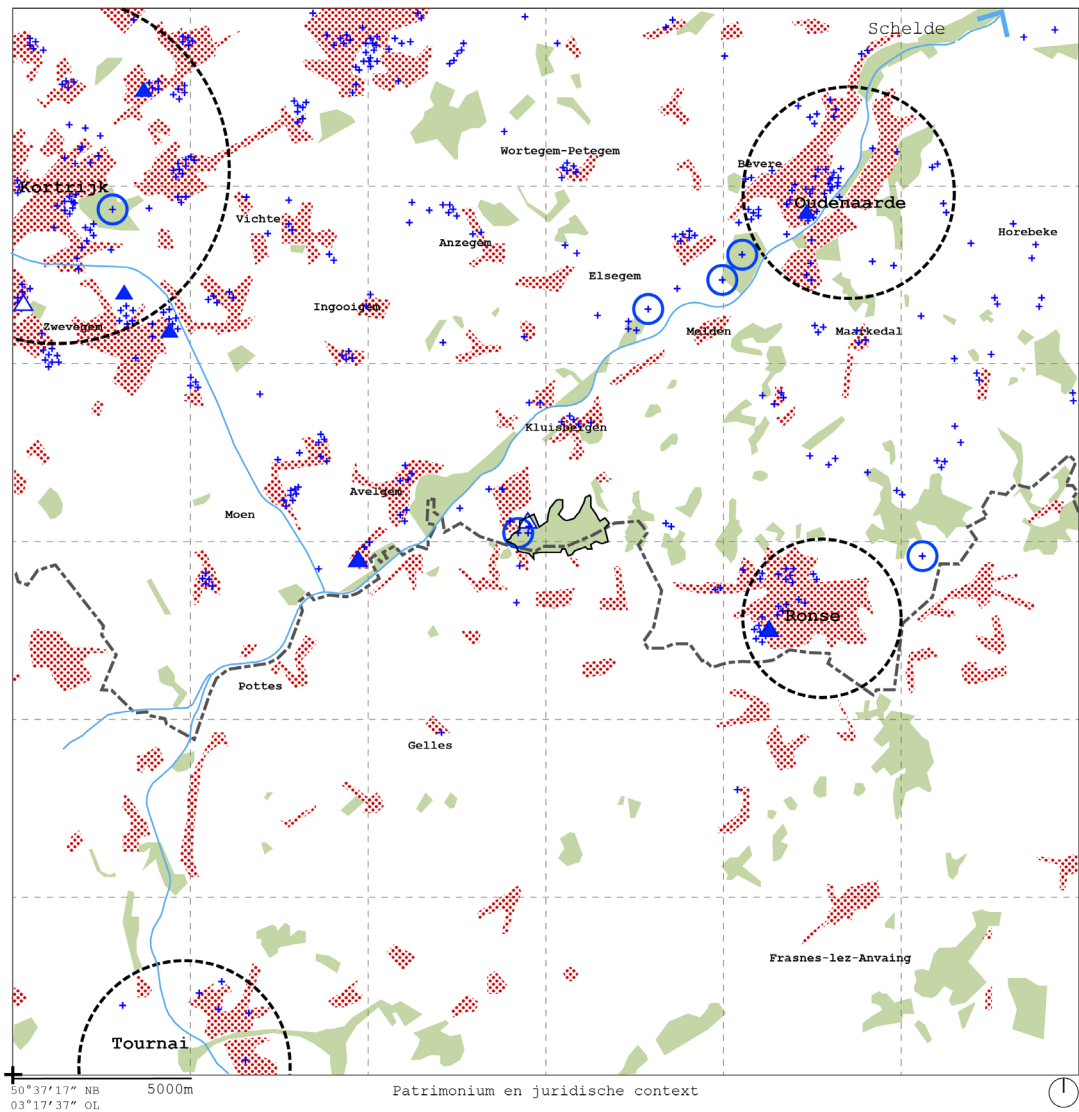
Kortrijk
Doornik
Oudenaarde

Aangepaste Uitsneden

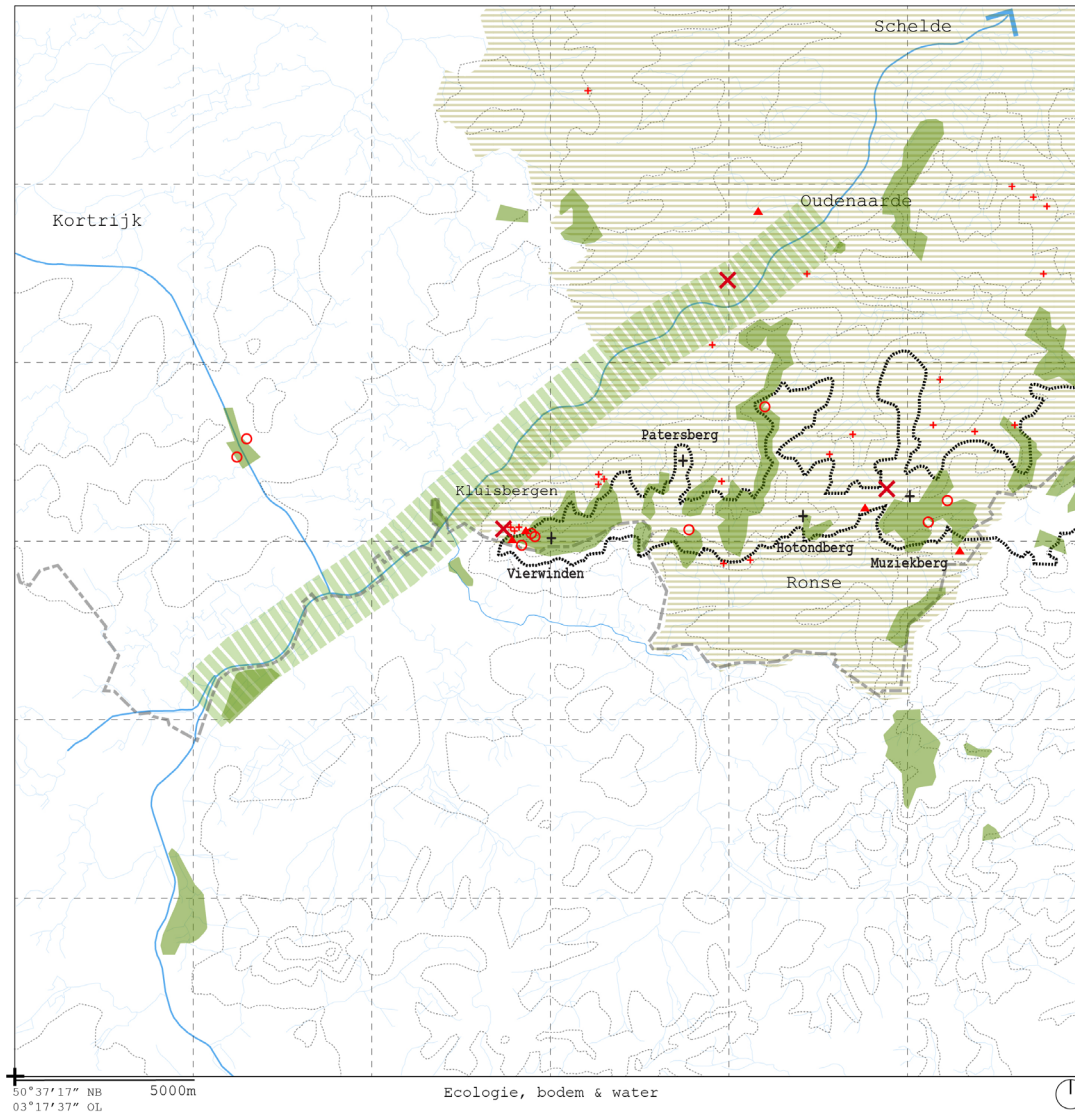
- als onderleggers voor het onderzoek -

Potentie op Macro Niveau
 - mobiliteit -

Potentie op Macro Niveau
 - woonkernen en recreatie -

Potentie op Macro Niveau

- landschappelijke structuren en verblijfsrecreatie -

Op basis van analyse worden een aantal potenties op macro-niveau geformuleerd:

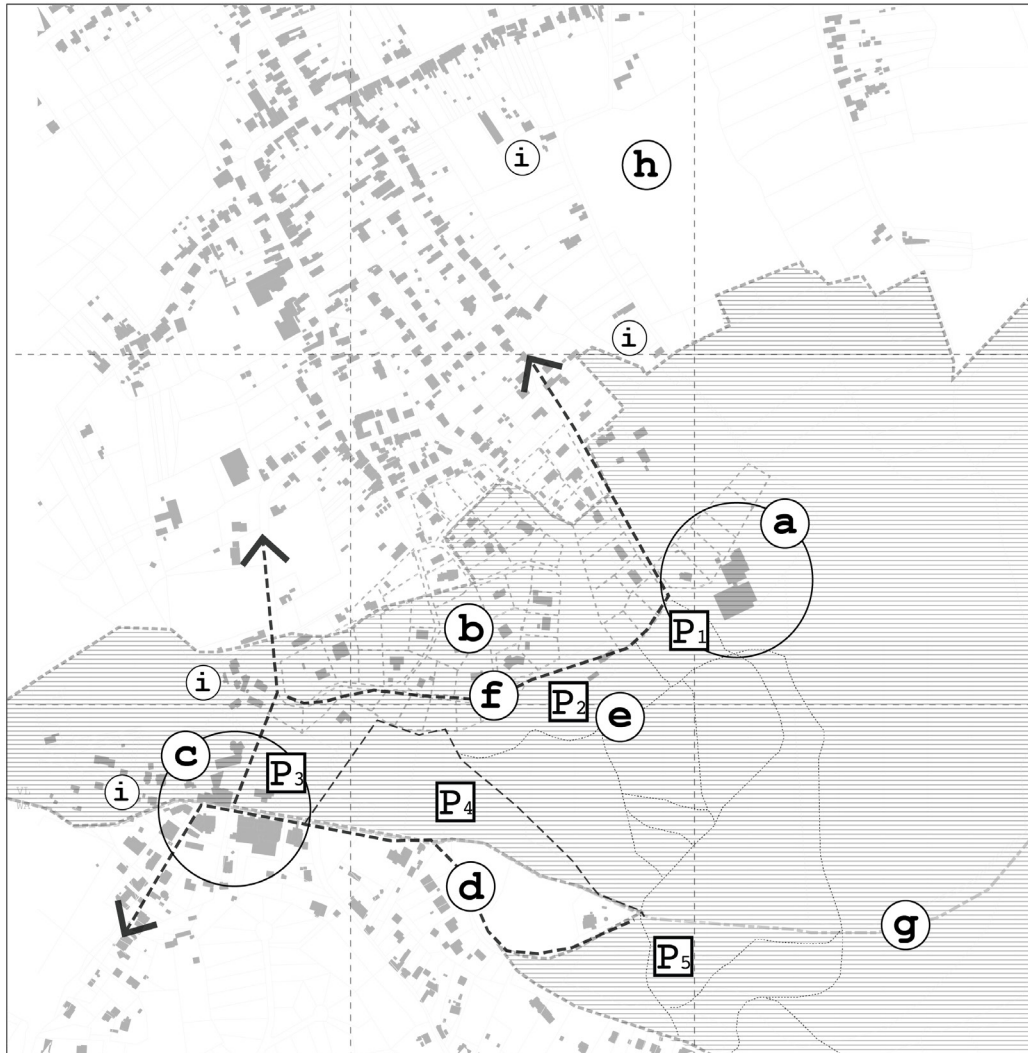
1. Het Kluisbos vormt het hoogste punt van de omgeving en heeft verre zichten op de omgeving als bijzondere troef.
2. Door de inschrijving in een reeks natura 2000 gebieden vormt het Kluisbos dé locatie voor natuurontwikkeling. Dat wat hier geldt kan niet elders ontwikkeld/gecompenseerd worden.
3. Het Kluisbos vormt het instappunt voor een ruimer recreatief landschap waar natuurbeleving centraal staat.
4. Het bos bevindt zich in een omgeving waar verschillende recreatieve netwerken, met een divers gebruik en bereik, samen komen. Ook aan Waalse zijde wordt deze infrastructuur verder uitgebouwd.

5. Verblijfstoerisme is zeer populair in de omgeving, het Kluisbos kan hierin een belangrijke rol vervullen, ook ifv groepsverblijven, waar vraag naar is, maar die schaars zijn in de regio.

6. De toegankelijkheid voor gemotoriseerd verkeer en de landschappelijke context toont dat, ondanks het grote bereik (vier stedelijke kernen en vanuit Wallonië), het inzetten op een hoogdynamisch programma niet gewenst is.

7. De herbestemming van het Recreatiedomein schept evenwel kansen voor een nieuwe ontwikkeling als instappunt in het Kluisbos of de Vlaamse Ardennen als groter geheel in combinatie met het ontwikkelen van natuurwaarden en beleving.

... DEZE POTENTIES VORMEN EEN AANZET OM ALTERNATIEVEN TE ONTWIKKELEN ...

- a. Het recreatieoord en de verblijfsrecreatie in het noorden
- b. zonevremde verkaveling in SBZ zone
- c. cluster van horeca op de top van de Bergstraat
- d. toegang tot de Vierschaar
- e. parkeerzones in het bos
- f. ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer
- g. gemotoriseerd verkeer aan de Vierschaar
- h. zone voor dag- en verblijfsrecreatie
- i. zonevremde bebouwing buiten de verkaveling

P₆

Selectie van Locaties

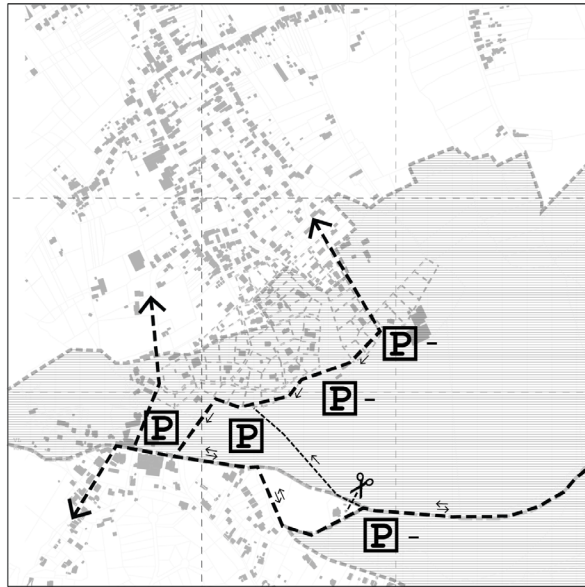
- locaties die vragen om een visie -

1. Parkeren en ontsluiting
2. Wonen en ontsluiting
3. recreatie
4. Netwerken

Ruimtelijke scenario's

- aan de hand van 4 thema's -

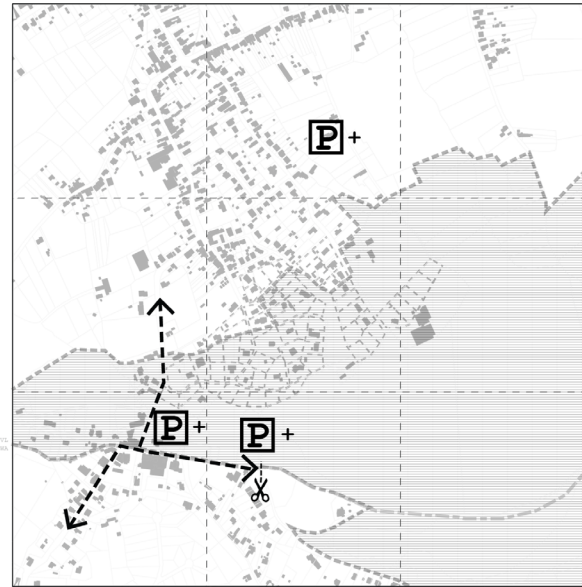
A. PARKEREN EN ONTSLUITEN

behoud + krimp

- P** parking
- - - autoverkeer
- · · fietsverkeer
- ✂ knip

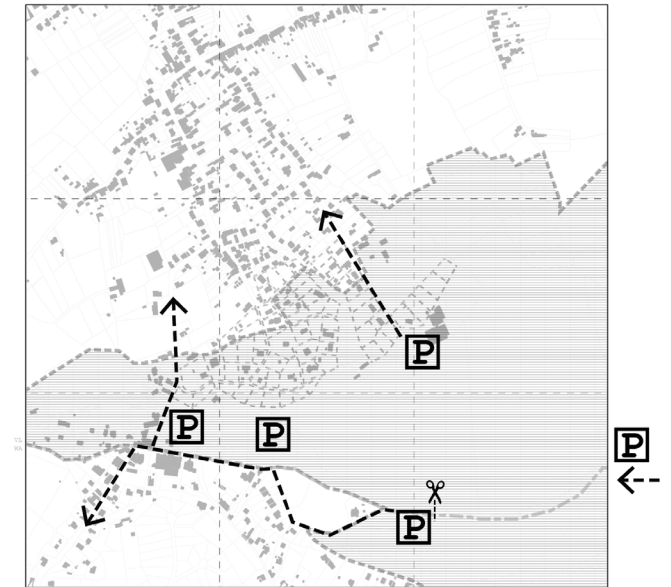
- behouden en optimalisatie,
- de parkings worden waar mogelijk verkleind
- een knip ter hoogte van de Torendreef

minimaliseren + compenseren

- P** parking
- - - autoverkeer
- ✂ knip

- infrastructuur en parkeren minimaliseren
- zoekverkeer uit het bos
- behoud parkings aan horecacluster
- parkeren elders als mogelijke compensatie

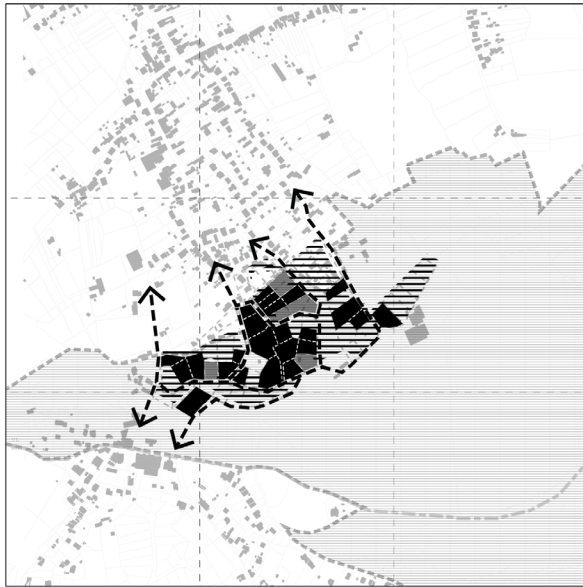

reducen + optimaliseren

- P** parking
- - - autoverkeer
- ✂ knip

- gericht clusters van parkeren aanbieden
- zoekverkeer uit het bos
- parkeren elders als mogelijke compensatie
- bosbaar blijft toegankelijk via andere zijde

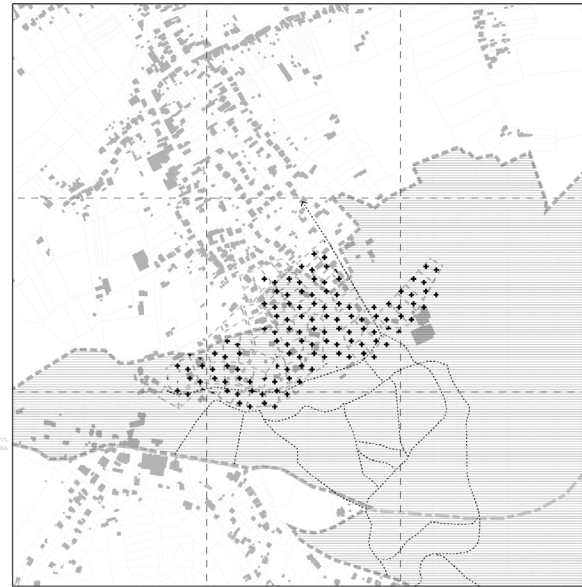
B. WONEN EN ONTSLUITEN

behoud + zoeken mogelijkheden voor gebruik percelen

- - - ontsluiting
- bebouwde percelen
- ▨ lege percelen
- ▨▨▨ lege percelen ander gebruik?

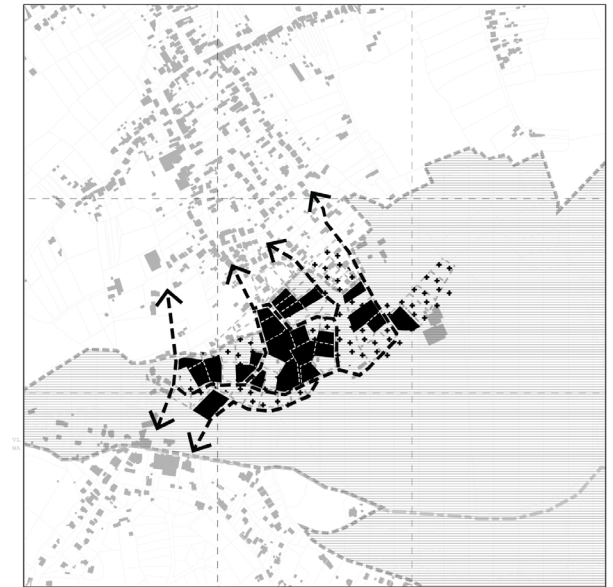
- blijft eigendom van huidige eigenaren
- haalbaar gebruik binnen SBZ-zone

uitdoven

- ⊛⊛⊛ verworven percelen

- volledige ontwikkeling naar natuur
- lege percelen worden overgenomen in functie van natuurontwikkeling
- bebouwde percelen uitdoven

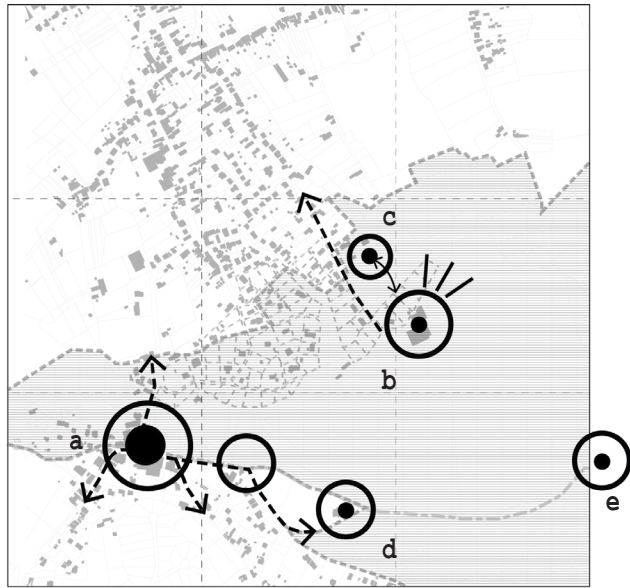
behoud bebouwde percelen + aanwerving lege percelen

- - - ontsluiting
- bebouwde percelen
- ⊛⊛⊛ verworven percelen

- lege percelen worden overgenomen in functie van natuurontwikkeling
- bebouwde percelen blijven behouden

C. RECREATIE

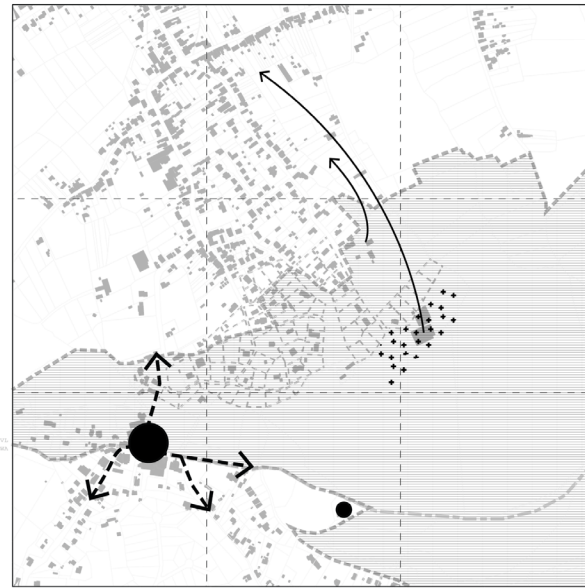
- a. Cluster van horeca
- b. recreatieoord + sporthal
- c. Villa Vogelsanck
- d. La tour fleury
- e. bosbAAR

versterken van de polen

- recreatief element
- groei recreatief element
- nieuwe recreatie

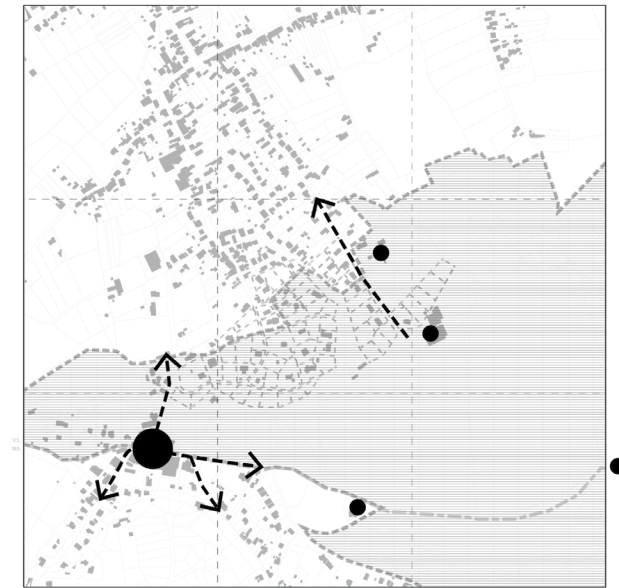
- versterken van bestaande clusters
- eventueel enkele nieuwe
- nieuwe invulling voor recreatieoord

maximale reductie

- recreatief element
- natuurontwikkeling

- maximale reductie
- behoud van enkele functies
- een deel van de recreatie gecompenseerd in het noordelijk gelegen recreatiegebied

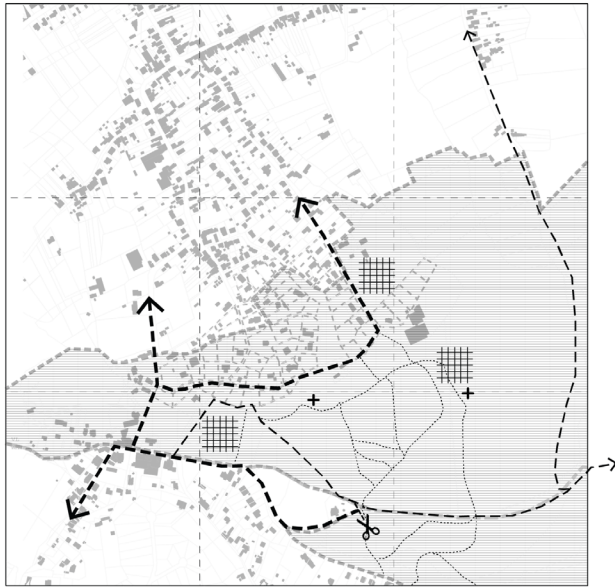

selectief behoud

- recreatief element

- twee hoofd-toegangen op maat van de ontwikkeling
- beperkte ontwikkeling voor de sporthal en villa vogelsanck

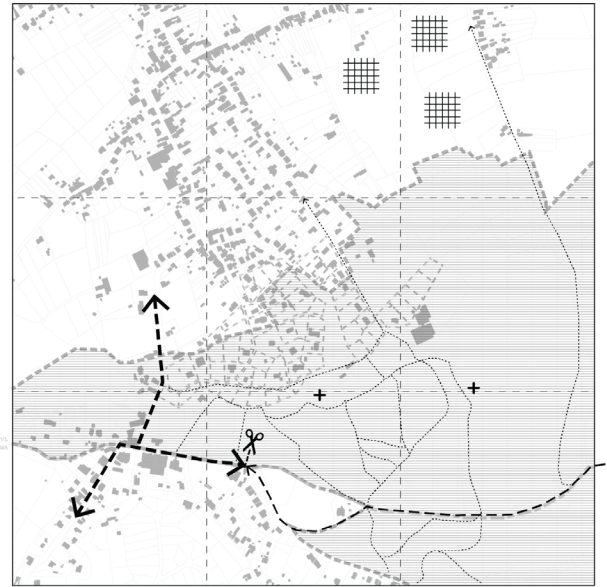
D. RECREATIEVE NETWERKEN

behoud en optimalisatie

- ▣ speelzone
- + puntsgewijze elementen
- auto
- fiets
- voetganger
- ✂ knip

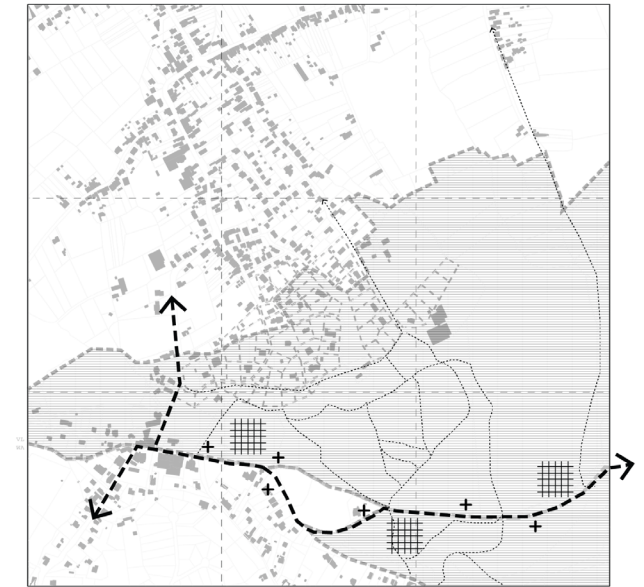
- behoud van de huidige paden
- behoud speelzones en verkeersstromen
- knip ter hoogte van de Torendreef

afbouw en compensatie

- ▣ speelzone
- + puntsgewijze elementen
- auto
- fiets
- voetganger
- ✂ knip

- terugdringen van gemotoriseerd verkeer
- ruime omgeving rond de Vierschaar autovrij
- speelzones naar noordelijk recreatiegebied

concentratie

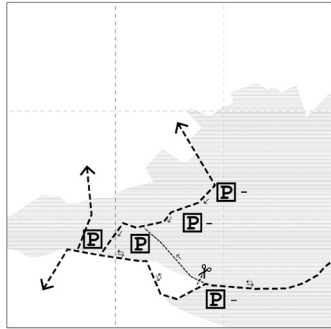
- ▣ speelzone
- + puntsgewijze elementen
- auto
- fiets
- voetganger
- ✂ knip

- koppeling van be-verschillende functies rond de torendreef
- duidelijke as op de rug van de kluisberg

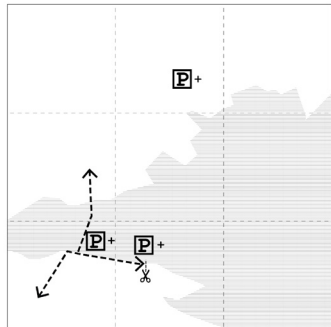
Aanzet naar drie alternatieven

koppeling tussen thema's

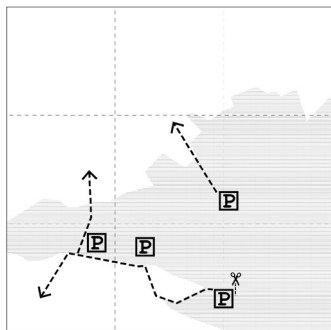
Parkeren en ontsluiting

behoud + krimp

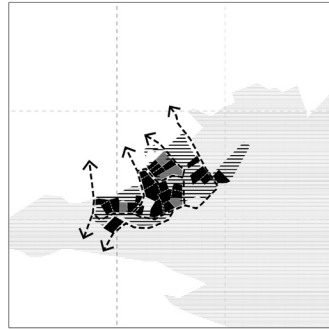

minimaliseren + compenseren

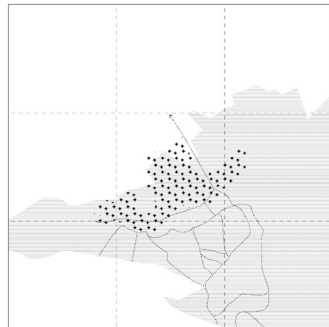

reduceren + optimaliseren

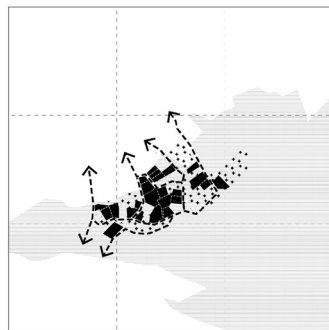
Wonen en ontsluiting

behoud + zoeken mogelijkheden voor gebruik percelen

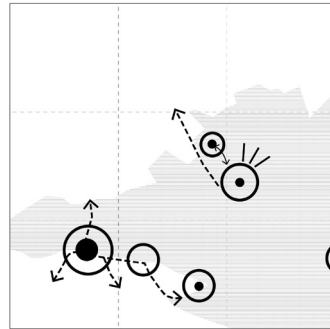

uitdoven

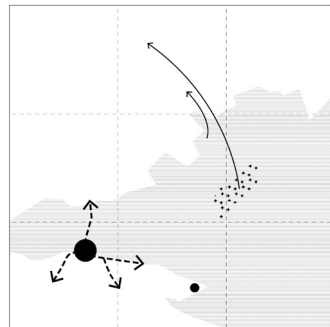

behoud bebouwde percelen + aanwerving lege percelen

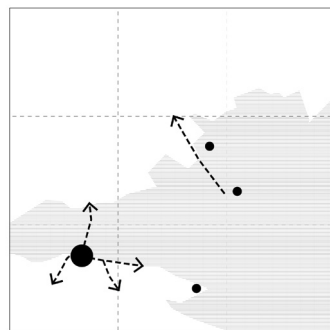
Recreatiepolen

versterken van de polen

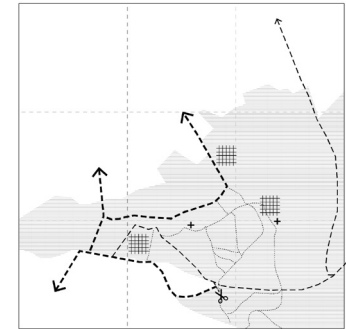

maximale reductie

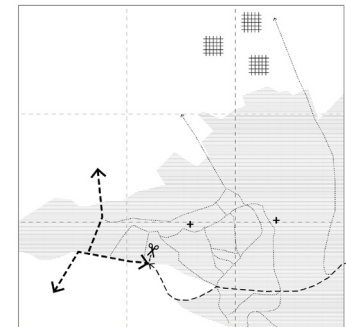

selectief behoud

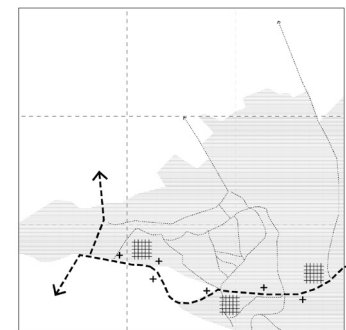
Zachte netwerken

behoud en optimalisatie

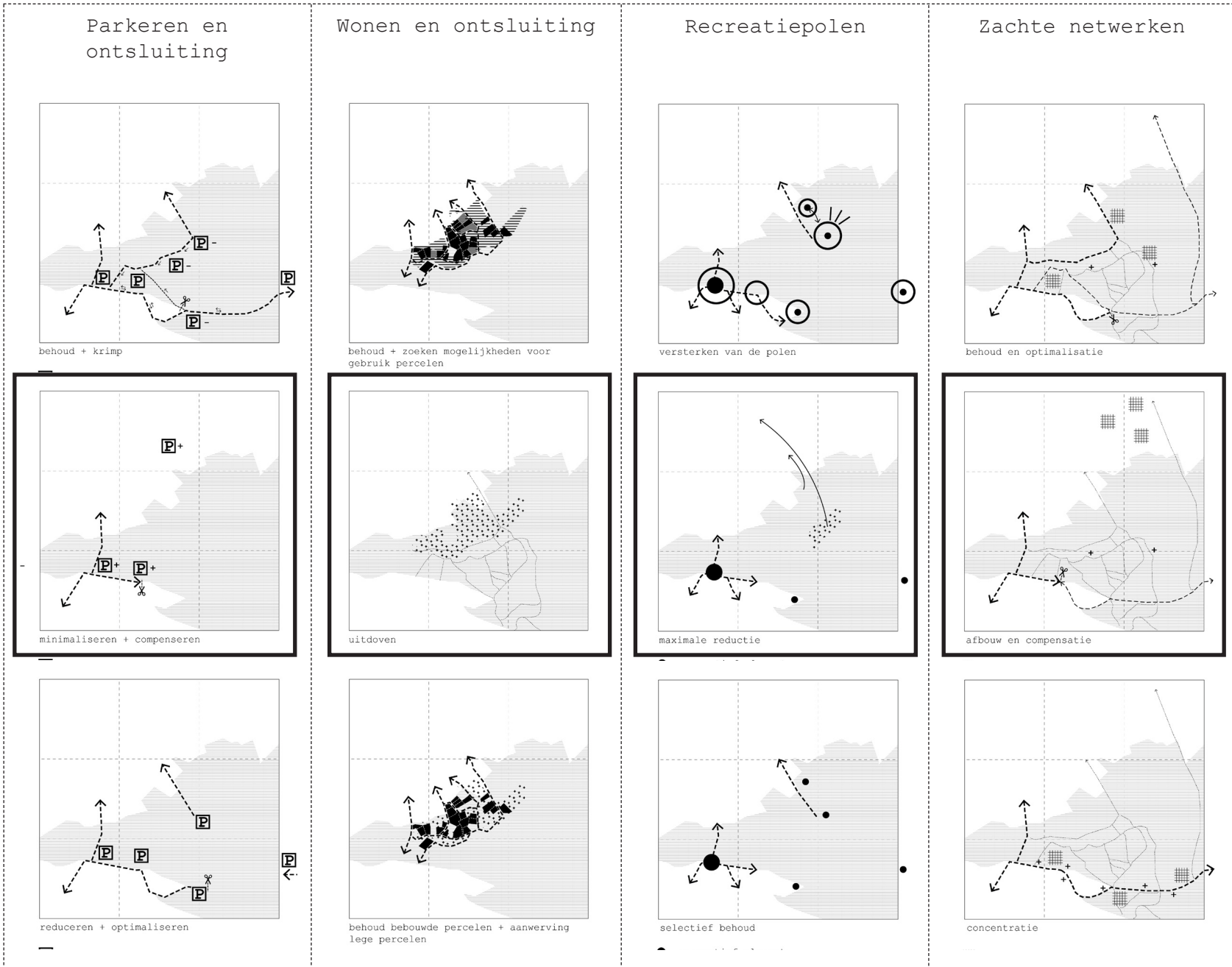

afbouw en compensatie

concentratie

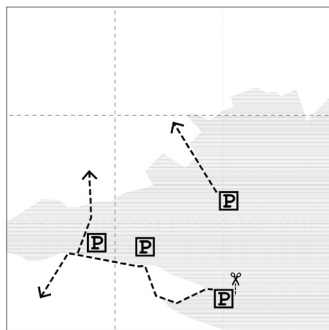
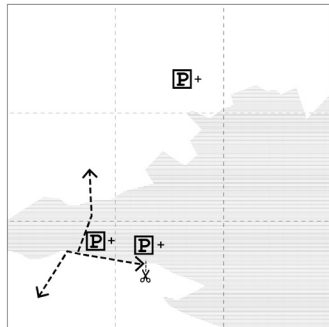
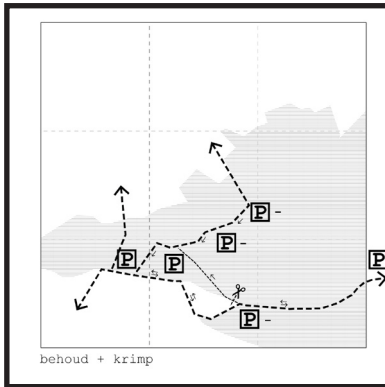
koppeling tussen thema's

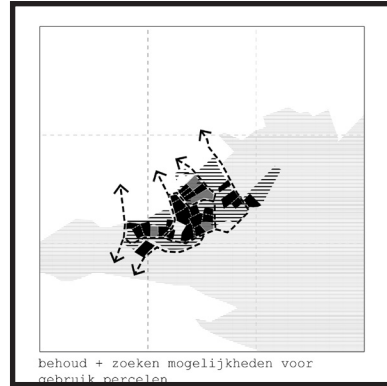
ALTERNATIEF 01

koppeling tussen thema's

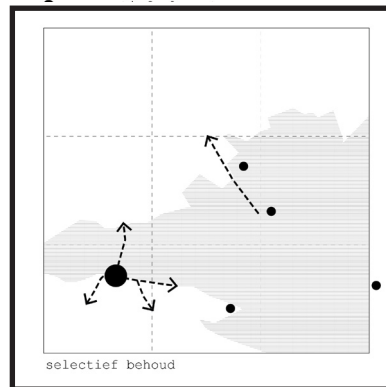
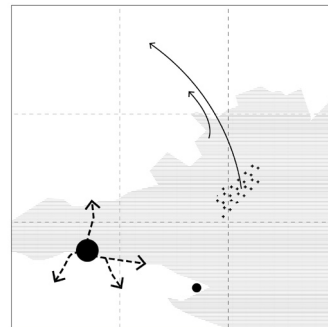
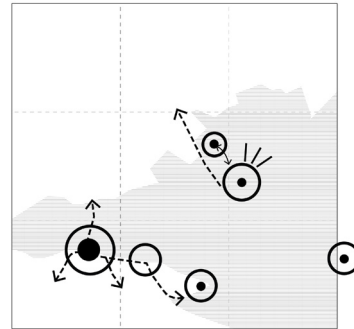
Parkeren en ontsluiting

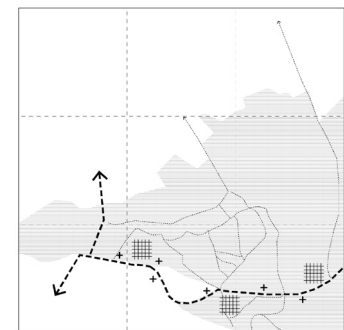
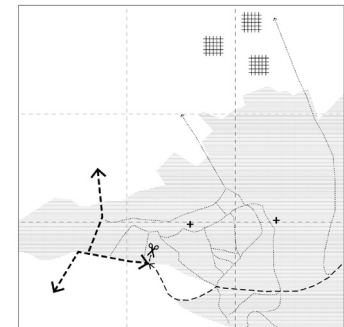
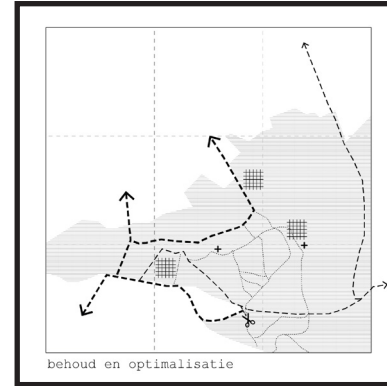
Wonen en ontsluiting

Recreatiepolen

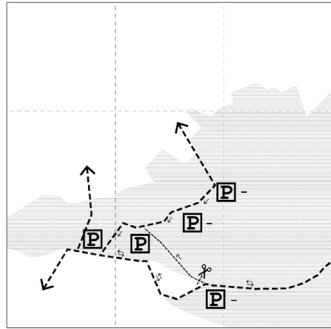
Zachte netwerken

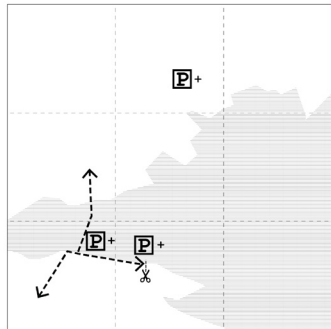
ALTERNATIEF 02

koppeling tussen thema's

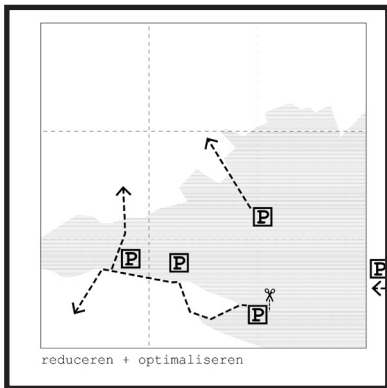
Parkeren en ontsluiting

behoud + krimp

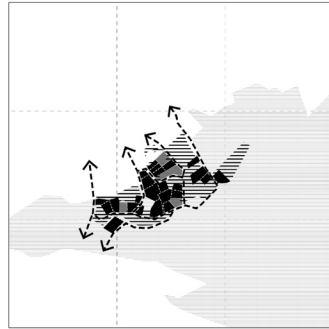

minimaliseren + compenseren

reduceren + optimaliseren

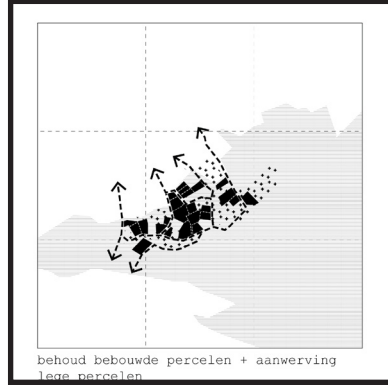
Wonen en ontsluiting

behoud + zoeken mogelijkheden voor gebruik percelen

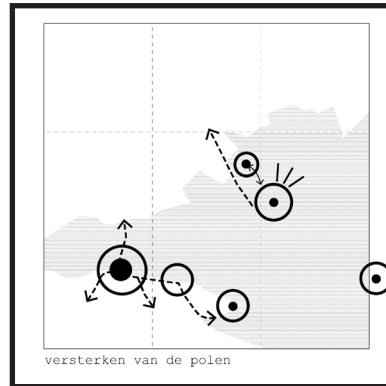

uitdoven

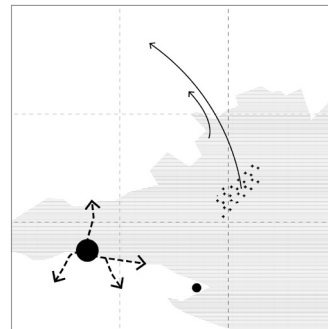

behoud bebouwde percelen + aanwerving lege percelen

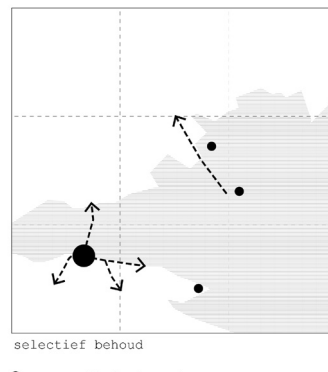
Recreatiepolen

versterken van de polen

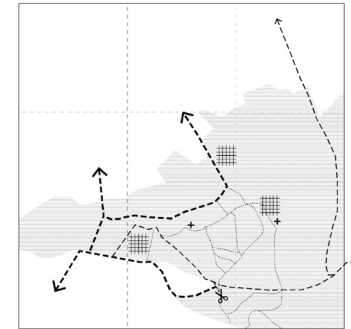

maximale reductie

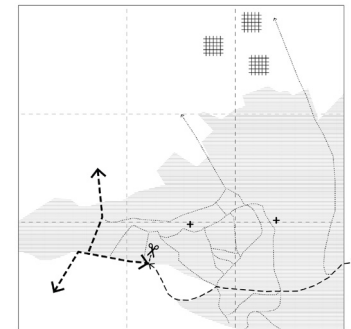

selectief behoud

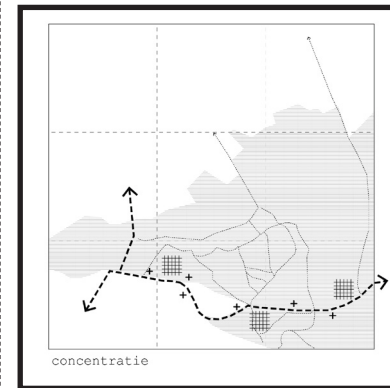
Zachte netwerken

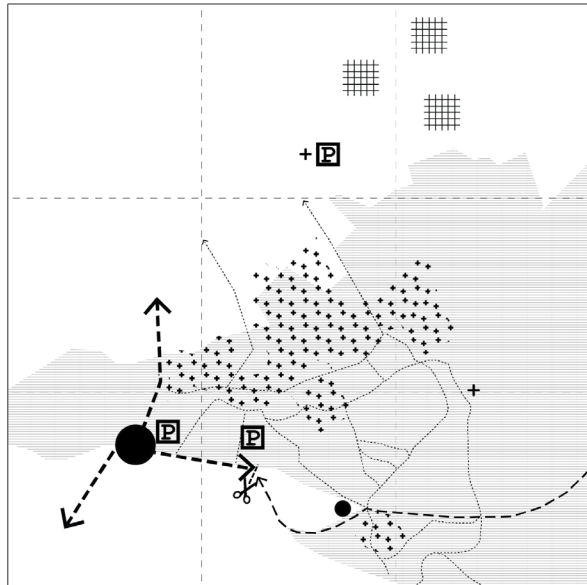
behoud en optimalisatie

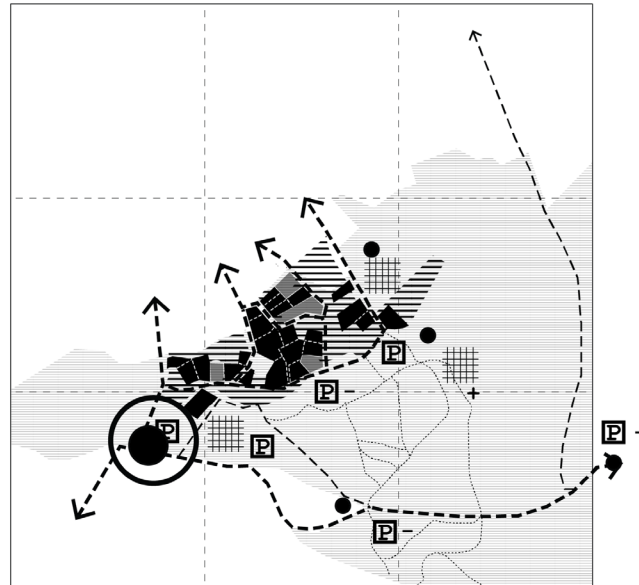
afbouw en compensatie

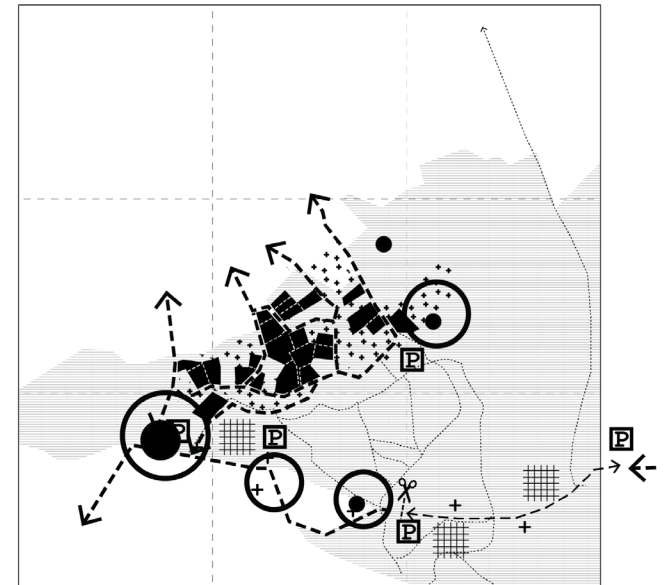
concentratie

Variant 01

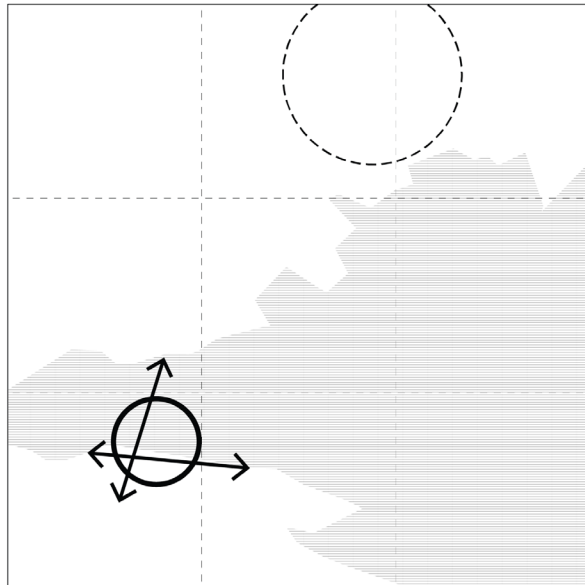

Variant 02

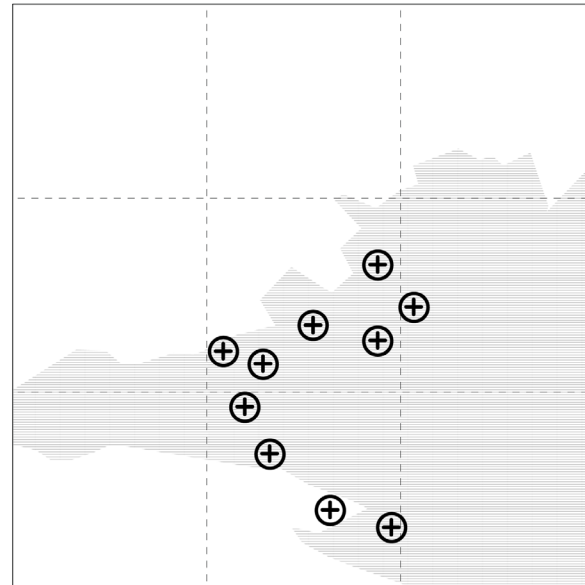

Variant 03

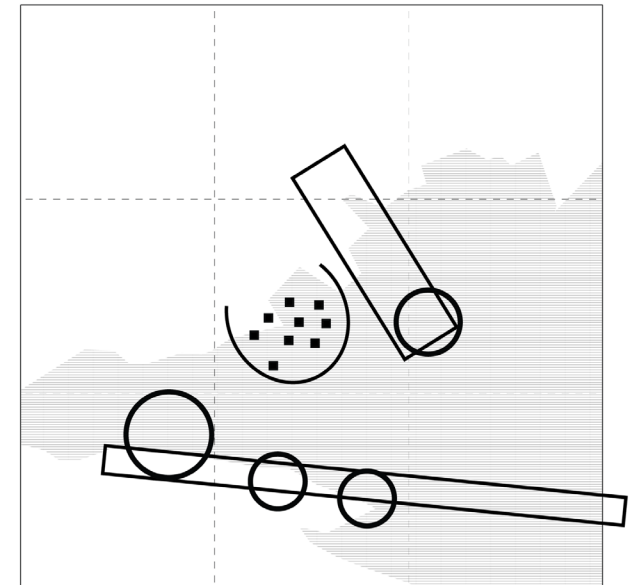
Alternatieven
 - lagen over elkaar -

Variant 01

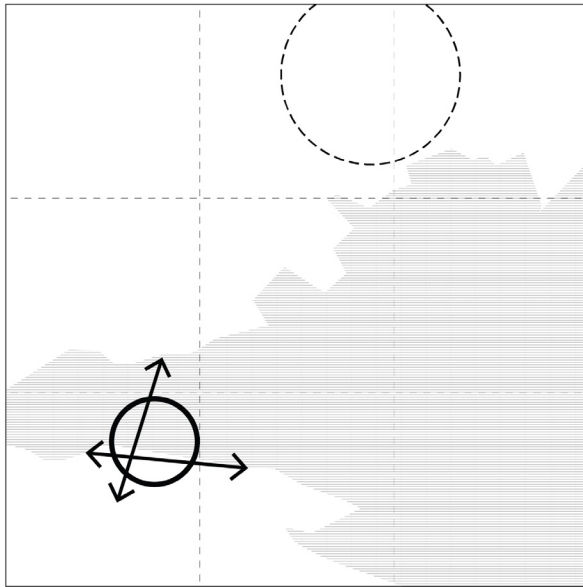

Variant 02

Variant 03

Alternatieven
- synthetische weergave -

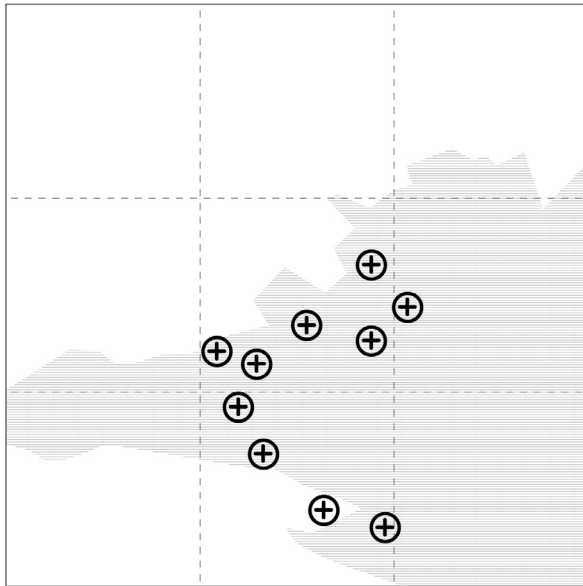

Variant 01

Het eerste alternatief toont zo het resultaat van het **maximaal inzetten op natuurontwikkeling**. Hierbij wordt het bos maximaal ingezet voor natuurontwikkeling en blijft enkel de horeca als recreatieve toegangspoort bestaan. Het verlies aan functies in het bos wordt binnen dit alternatief gecompenseerd in het noordelijk recreatiegebied (in landbouwgebruik), voor zover nodig. Terugkijkend naar de bouwstenen zien we een aantal opgaven samen komen:

- De ruimte voor parkeren en infrastructuur wordt geminimaliseerd. De parkings aan de horeca-cluster worden evenwel behouden en geoptimaliseerd, deze voorziening is immers essentieel voor de uitbating van het horeca-apparaat en staat in functie van het toegankelijk maken van het bos voor een recreatief gebruik. Alle andere parkings verdwijnen. In dit scenario wordt het terugdringen van de parkeeropgave centraal gesteld, de mogelijkheden worden onderzocht om slim te clusteren en eventueel elders, buiten het bos nieuwe parkeervoorzieningen aan te leggen.
- In gelijke tred met het wegnemen van de parkeervoorzieningen wordt de bebouwing in het bos verwijderd. Het inzetten op natuurontwikkeling en het verwijderen van zo veel mogelijk bebouwing staat centraal. De lege percelen worden overgenomen en de bebouwde percelen worden langzaam uitgedoofd.
- In het noordelijk gelegen recreatiegebied (buiten het bos) worden een aantal recreatieve functies gegroepeerd. De horeca-cluster bovenaan de berg blijft dé hoofdtoegang (toegangspoort) tot het Kluisbos.
- Met het terugdringen van gemotoriseerd verkeer wordt de ruime omgeving rond de Vierschaar autovrij gemaakt. Om het bos maximaal te ontlasten van recreatieve functies worden ook de speelzones gecompenseerd en verplaatst naar het noordelijk recreatiegebied dat momenteel in landbouwgebruik is. In dit scenario krijgen paden en natuurontwikkeling de bovenhand.

Alternatief 1

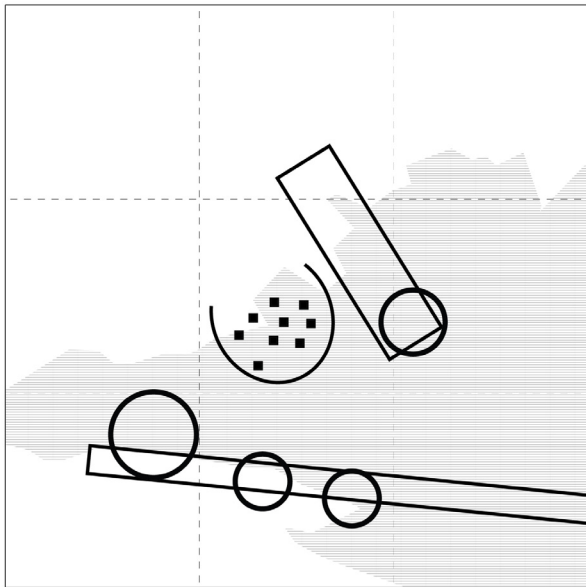

Variant 02

Het tweede alternatief bouwt verder op de bestaande toestand en zoekt hierin naar mogelijke optimalisatiemogelijkheden. Dit scenario vertrekt vanuit zeer gerichte ingrepen waarbij per locatie de afweging gemaakt wordt tussen natuurontwikkeling en andere functies. Terugkijkend naar de bouwstenen zien we een aantal opgaven samen komen;

- In dit alternatief wordt de huidige situatie behouden maar wel geoptimaliseerd, de parkings worden waar mogelijk verkleind en de ontsluitingsmogelijkheden worden herdacht. Een knip ter hoogte van de Torendreef wordt in overweging genomen om de hinderlijke verkeerslus doorheen het bos weg te werken.
- Bij de vergunde, maar zonevreemde verkaveling blijven de kavels in het bezit van de eigenaars en wordt er gezocht naar een mogelijk, maar juridisch haalbaar gebruik binnen de natuurdoelstellingen van de SBZ-zone. (bv. de bebouwde percelen blijven behouden en de lege percelen worden ingezet als bos.)
- De cluster van de horeca blijft behouden maar wordt niet verder uitgebouwd. Deze functioneert als één van de twee toegangspoorten tot het Kluisbos. Een tweede, doch kleinere pool met een meer beperkte ontwikkeling wordt voorzien rond de sporthal en Villa Vogelsanck, De toegangen worden ontwikkeld op maat van de gebruikers en de gewenste dynamiek in relatie met de omgeving. Het behoud van de sportaccommodatie wordt overwogen als te behouden functie of als functie die op termijn kan uitdoven of vervangen kan worden.
- Hier wordt uitgegaan van het behoud van de huidige paden en speelzones. Met een eenvoudige knip ter hoogte van de Vierschaar wordt één verkeersstroom uit het bos geweerd waardoor de andere gebruikers wat meer ruimte krijgen.

Alternatief 2

Variant 03

Het derde alternatief zet sterk in op recreatie. Hier wordt een ontwerpend onderzoek opgestart naar de ontwikkeling van sterke clusters; rond het recreatieoord en de ontwikkeling van de Torendreef. De bebouwde percelen blijven bestaan maar de lege percelen worden ingezet voor natuurontwikkeling. Hierdoor ontstaan een aantal ruimtelijke gehelen waarin andere zaken mogelijk zijn. Terugkijkend naar de bouwstenen zien we een aantal opgaven samen komen;

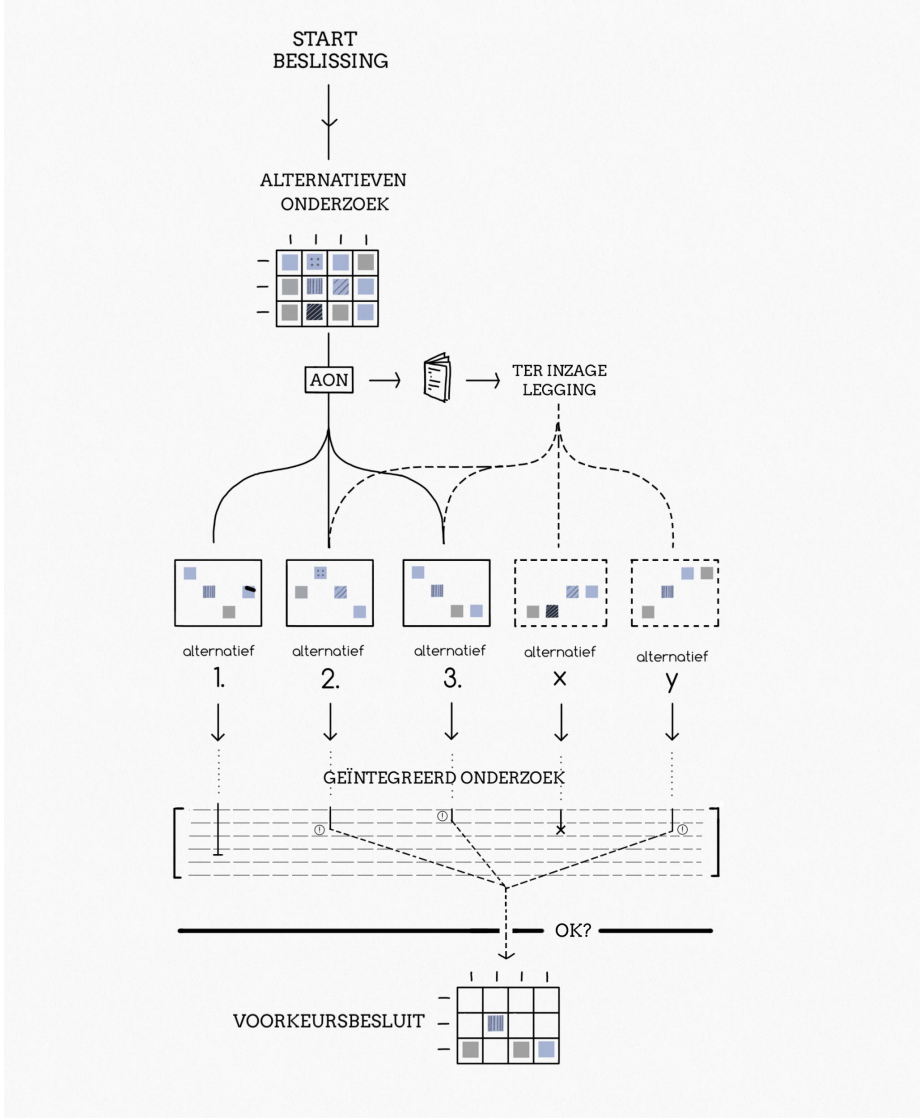
- Het derde alternatief zoekt de middenweg tussen voorgaande twee, waarbij duidelijke clusters gedefinieerd worden om de impact van de infrastructuur op het bos te reduceren. Het zoekverkeer wordt uit het bos gehaald en er worden par-keerclusters voorzien aan de rand; bij de ruimere horeca-zone, het recreatiedomein en aan de Vierschaar. De BosbAAR blijft toegankelijk door de verbinding via de Knokstraat ten oosten van het Kluisbos of via de Rue de la Sablière indien mogelijk.

- Bij de vergunde, maar zonevreemde verkaveling worden de bebouwde percelen behouden en de lege percelen verworven (of geruild, verevend). Zo kan tussen de bebouwde percelen maximaal ingezet worden op natuurontwikkeling.

- De recreatieve clusters en de specifieke uitzonderingen kunnen versterkt worden door ze verder op te laden. Het recreatieoord wordt herontwikkeld als een nieuwe (boven)lokale aantrekkingspool. De bestaande elementen in het gebied en mogelijk ook enkele nieuwe elementen vormen een recreatief landschap van kleine en grotere polen die afgestemd worden op het bos en hun functie als ankerpunt of toegang tot het gebied.

- Verschillende recreatieve functies worden geclusterd rond de Torendreef. De ontwikkeling zet in op het uitbouwen van een duidelijke as met een duidelijke herkenbaarheid op de rug van de Kluisberg.

Alternatief 3

AON
- vervolg -

Toelichting bij het voorgestelde onderzoek

Koen Couderé, KENTER

Aanpak van het geïntegreerd onderzoek

- Onderzoek op strategisch niveau:
 - In de eerste plaats gericht op het vergelijken van de alternatieven (*onderscheidende effecten*)
 - Met aandacht voor potentieel *aanzienlijke effecten*
- Rekening houdend met mate van detail waarin alternatieven gedefinieerd zijn (bv. geen perceelsniveau)
- Onderzoek zowel op niveau van bouwstenen als van samengestelde alternatieven
- Vergelijking met referentiesituatie
- Onderscheid tussen projectgebied en studiegebied
- Geeft in wisselwerking met ontwerpend onderzoek aanleiding tot milderende maatregelen en optimalisatie

Focus van het geïntegreerd onderzoek

1. Kluisbos als deel van het natuurlijk systeem
 1. Natuurgebied van Europees belang
 2. Bodem en water als fysische dragers
 3. Robuustheid in de context van klimaatverandering
2. Kluisbos als deel van een landschappelijk geheel
3. Kluisbos als drager van menselijke activiteiten
4. Kosten, baten en financieringsmogelijkheden
5. Kwalitatieve ESD-proofing

Natuur

Mogelijk effect	Mogelijke criteria	Methode van effectbepaling
Ruimtebeslag	<ul style="list-style-type: none">- Verlies aan ecotopen of leefgebieden- Winst aan ecotopen of leefgebieden	Begroting van de oppervlakte aan waardevolle vegetaties in de huidige toestand en de toekomstige situatie op basis van een inschatting (experten oordeel) van de potenties voor vegetatieontwikkeling in de eindfase. Inschatting op strategisch niveau, geen exacte oppervlaktes.
Versnippering en ontsnippering	<ul style="list-style-type: none">- Versnippering- Potentiële bijdrage aan ontsnippering	Kwalitatieve beschrijving van de mogelijke effecten op basis van het voorkomen van populaties en het behoud van of het verdwijnen van barrières.
Verstoring	<ul style="list-style-type: none">- Verstoring door licht, geluid of aanwezigheid van mensen	Kwalitatieve beschrijving van het risico op verstoring op basis van de te verwachten verstoringsbronnen en de nabijheid van gevoelige soorten.

Bodem en Water

Mogelijk effect	Mogelijke criteria	Methode van effectbepaling
Wijziging watersysteem	Toename, afname of behoud van verharding	Overlay van de zones met geplande ingrepen op de hydrografische kaart en de kaart van de overstromingsgevoelige gebieden, kwalitatieve beschrijving van de te verwachten impact (omvang en ernst) op afstroming en infiltratie en de ervan afgeleide effecten
Wijziging bodemsysteem	Inname van voor grondverschuiving of bodemerosie gevoelige bodems	Overlay van de zones met geplande ingrepen op de gevoeligheidskaart voor grondverschuivingen en bodemerosie, kwalitatieve beschrijving van de te verwachten impact (omvang en ernst)

Klimaatrobuustheid

Beoordeling van de compatibiliteit met het Vlaamse klimaatbeleid op het vlak van mitigatie en adaptatie, rekening houdend met:

- a) Wijzigingen in landgebruik
- b) Wijzigingen in landbeheer
- c) Wijzigingen in verharding, afstroming en infiltratie, en afgeleide effecten
- d) Wijzigingen in de omvang van hitteverschijnselen
- e) Wijzigingen in emissies te wijten aan verkeer, bewoning en economische activiteiten

Landschap

Mogelijk effect	Mogelijke criteria	Onderzoeksmethode
Structuur- en relatiewijzigingen	<ul style="list-style-type: none">- Effecten op de samenhang van waardevolle structuren en relaties (bos op heuvelrug).	Inschatting van het bijkomend bosareaal
Wijziging erfgoedwaarden	<ul style="list-style-type: none">- Effecten op het vastgesteld landschapsatlasrelict (element van hoge waardering)	Kwalitatieve beschrijving
Wijziging perceptieve kenmerken	<ul style="list-style-type: none">- Opwaardering van het landschap door wegnemen van negatieve beeld dragers of het inbrengen van aantrekkelijke nieuwe elementen- Verstoring van perceptieve kwaliteiten en de belevingswaarde door auditieve en visuele verstoring en het minder toegankelijk worden van het landschap	Kwalitatieve beschrijving

Menselijke activiteiten

Mogelijk effect	Mogelijke criteria	Onderzoeksmethode
Ruimtelijke structuur en wisselwerking met ruimtelijke context	<ul style="list-style-type: none">- Functionele wisselwerking, samenhang en barrièrewerking met de ruimere omgeving	Kwalitatieve beschrijving (o.a. op basis van afstemming met beleidsvisies)
Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit	<ul style="list-style-type: none">- Ruimtebeslag per functie- Effect op de gebruikskwaliteit van de verschillende functies (o.a. ook verwervingen)	Kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving
Mobiliteit en toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none">- Bereikbaarheid parkeermogelijkheden en andere functies- Parkeerbezetting- Verkeersleefbaarheid woonstraten- Interferentie tussen diverse gebruikers (wandelaars, fietsers, gemotoriseerd verkeer, ...) in termen van verkeersveiligheid.	Kwantitatieve analyse Parkeerbezetting per alternatief op basis van parkeeronderzoek, Kwalitatieve beschrijving bij overige criteria
Ruimtebeleving	<ul style="list-style-type: none">- Effecten op de visuele belevingswaarde van bewoners en bezoekers- Effecten op de sociale beleving van het gebied	Kwalitatieve beschrijving
Hefboomfunctie voor toeristische potenties binnen de ruimere context	<ul style="list-style-type: none">- Stimulerende werking voor de omgeving	Kwalitatieve beschrijving

Kosten, baten en financiering

- Kosten:

- Eventuele compensaties voor geïmpacteerde eigenaars
- Kosten voor aanleg of verwijdering van infrastructuur, ...

- Baten:

- grotendeels niet monetariseerbaar: natuurwaarde, ecosysteemdiensten, belevingswaarde, verbeterde mogelijkheden voor toeristische uitbating, ...

- Financierbaarheid:

- Wie betaalt wat, en wie krijgt er wat voor terug? (weinig inkomende cashflows)

Ecosysteemdienstentoeets (INBO)

- Workshopbenadering
- Te beantwoorden vragen:
 - Wat is de ingeschatte impact van het voorgestelde alternatief op deze ecosysteemdiensten, trade-offs/synergieën?
 - Wat kan er concreet gebeuren om gewenste impacten te verhogen en niet gewenste impacten te vermijden of te minimaliseren?

Verdere aanpak binnen de procedure complexe projecten

Veerle Janssens, procesverantwoordelijke
Gebiedswerking, Departement Omgeving

Decreet complexe projecten: algemene doelstelling

Realisatie van project binnen een *aanvaardbare termijn* en met een *zo maximaal mogelijk draagvlak*

Decreet complexe projecten

Projecten van “**groot maatschappelijk en ruimtelijk- strategisch belang**” die om een geïntegreerd vergunningen- en ruimtelijk planproces vragen.

D.w.z. ...

- een meervoudige probleemstelling
- diverse belangen af te wegen
- diverse betrokkenen: gemeentelijk, provinciaal, Vlaams
- directe of indirecte impact t.a.v. woon- of milieukwaliteit, sociale, economische, ruimtelijke aspecten, mobiliteit, ...
- ruimtelijk structurerend in een complexe omgeving
- grote investeringen inhoudt, samen met beheer

Communicatietraject

- Vlaamse Administraties (Departement Omgeving, Agentschap voor Natuur en bos, Vlaamse Landmaatschappij, Instituut voor Natuur en bosonderzoek, Land en Visserij, Erfgoed, Toerisme Vlaanderen, VMM, Departement Mobiliteit en Openbare werken)
- Gemeente Kluisbergen
- Naburige Waalse gemeenten en instanties
- Eigenaars/Bewoners/ Gebruikers
- Natuurverenigingen
- Actiecomités
- Maatschappelijk middenveld en sociale partners
- ...

Decreet complexe projecten: proceskenmerken

- algemene routeplanner: meer info op www.complexe projecten.be : regelgeving, nuttige documenten, projecten, ...
- *maatwerk* specifiek per project
- open *communicatie en transparantie*
- *participatie*
- *geïntegreerde aanpak* en *oplossingsgericht* samenwerken
- *procesregie* gedragen door actoren
- *procesnota* (op de gemeentelijke website)

Procedure complexe projecten

Methodiek via routeplanner: 4 fases, 3 beslismomenten

www.complexeprojecten.be

De onderzoeksfase

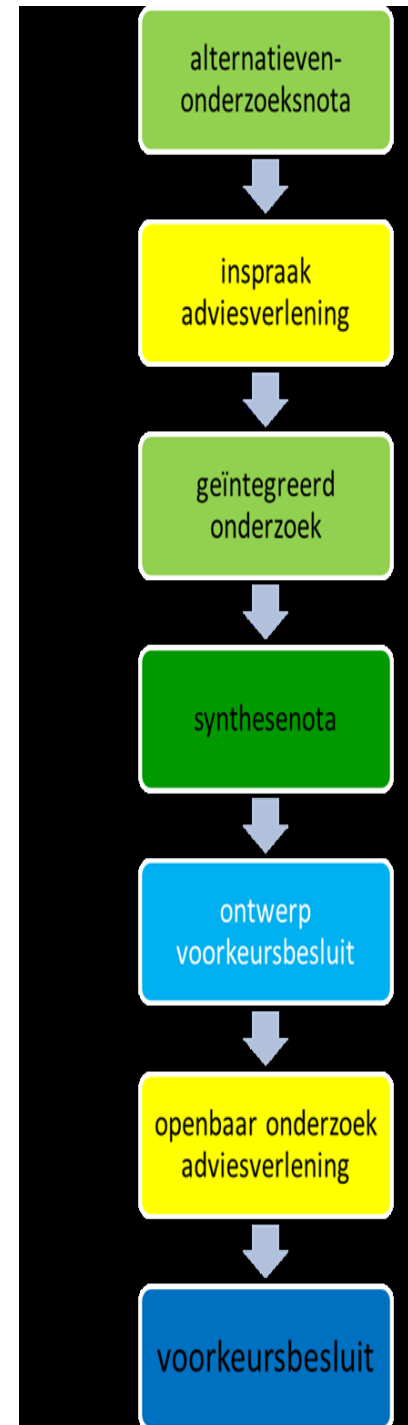
Geïntegreerde weloverwogen afweging van alternatieven op strategisch niveau.

- Ontwerpend onderzoek
 - Ecosysteemdienstenimpact-analyse
 - Opmaak strategisch milieueffectenrapportage
 - Kosten-batenanalyse
 - ...
- studiewerk verloopt (zoveel mogelijk) geïntegreerd
- met (formele en informele) inspraak van alle belanghebbenden

Einde van de onderzoeksfase = **Voorkeursbesluit**

= Vaststelling van een - **op strategisch niveau** - gekozen alternatief

= Definitieve vaststelling door bevoegde overheid

Complex project Kluisbos: STAPPENPLAN

Timing onder voorbehoud

Fase 1 (2018-2019)

- ✓ Informatieverzameling en analyse
- ✓ Uitwerken van alternatieven op strategisch niveau
- ✓ Opmaak van alternatievenonderzoeksnota (AON)
- ✓ Publieke raadpleging en adviesvraag

Fase 2 (2019-2020)

- ✓ Geïntegreerd onderzoek
- ✓ Verder uitwerken van de alternatieven

Fase 3 (2020)

- ✓ Input aanleveren voor het voorkeursalternatief

Complex project Kluisbos: STAPPENPLAN (timing onder voorbehoud)

Start ter inzagelegging

11-6-2019

Informatiemoment AON CP Kluisbos

18-6-2019

Verzamelen inspraakreacties

Einde publieksraadpleging AON

11-7-2019

Einde adviesperiode AON

19-7-2019

Opmaak richtlijnen + overwegingsdocument

Augustus – september 2019

Aanpassing alternatievenonderzoeksnota

Begin oktober 2019

Bekendmaken geactualiseerde AON

Oktober 2019

Start geïntegreerd onderzoek

Oktober 2019

Complex project Kluisbos: STAPPENPLAN (timing onder voorbehoud)

Start geïntegreerd onderzoek

Oktober 2019

Participatie in kader van ontwerp onderzoek

Najaar 2019

Verzamelen reacties

Opmaak strategisch milieueffectenrapportage

2019-2020

Kosten-batenanalyse

2019-2020

Opmaak input ontwerp voorkeursalternatief

2020

Participatie i.k.v. voorkeursbesluit

2020

...

Opmaak antwoordennota

Definitieve vaststelling voorkeursbesluit

Hoe reageren op de alternatievenonderzoeksnota?

Voor de alternatievenonderzoeksnota, contacteer de website van Kluisbergen:

www.kluisbergen.be/complexprojectkluisbos

Reacties doorgeven tegen uiterlijk 11 juli 2019

per email aan Kluisbos@vlaanderen.be

of per post op volgend adres van het DEPARTEMENT OMGEVING

Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en -projecten (GOP)

Koning Albert II-laan 20 bus 8

T.a.v. Veerle Janssens

1000 Brussel

U kan hierbij gebruik maken van richtvragen voor inspraak (zie verder)

Richtvragen voor inspraak

1. Zijn er nog andere redelijke alternatieve oplossingen mogelijk/haalbaar?
2. Zijn er nog andere belangrijke elementen (bouwstenen) in de alternatieve oplossingen die voorliggen mogelijk?
3. Welke bezorgdheden/noden worden onvoldoende meegenomen? Waarom?
4. Is er een bepaalde te verwachten impact belangrijk die mee onderzocht dient te worden? Zo ja,
 - over welke impact gaat het?
 - voor wie is de impact belangrijk?
 - wanneer is (of zal) de impact belangrijk (zijn)?
 - waar precies is (of zal) de impact te verwachten (zijn)?
4. Andere opmerkingen op de alternatieven en geïntegreerd onderzoek?

Gelegenheid tot planning van een individueel gesprek voor eigenaars

- Vrijblijvend gesprek
- Vertrouwelijke behandeling
- Individuele situatie bespreken
- Doel: Opmerkingen, bezorgdheden en belangen meenemen en afstemmen met andere informatie (o.a. bestaande of toekomstige wetgeving,...) in het onderzoek
- Voorrang voor eigenaars van bewoonde percelen

Gelegenheid tot planning van een individueel gesprek voor eigenaars

Voor inplanning van een individueel gesprek: maak een afspraak met

Jan De Kezel

+32 498 91 5618

jan.dekezel@createlli.com

